ePublishing

Μακεδονικά

Vol 25, No 1 (1986)

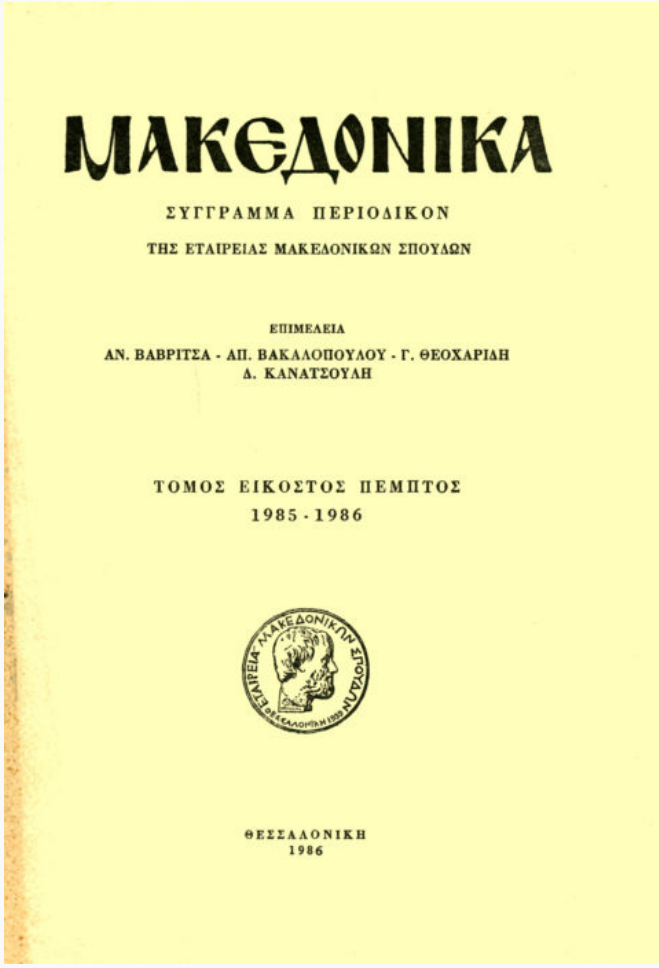
ΜΑΚΕΔΟΝΙΚΑ

ΣΥΓΓΡΑΜΜΑ ΠΕΡΙΟΔΙΚΟΝ

ΤΗΣ ΕΤΑΙΡΕΙΑΣ ΜΑΚΕΔΟΝΙΚΩΝ ΣΠΟΥΔΩΝ

ΕΠΙΜΕΛΕΙΑ

ΑΝ. ΒΑΒΡΙΤΣΑ - ΑΠ. ΒΑΚΑΛΟΠΟΥΛΟΥ - Γ. ΘΕΟΧΑΡΙΔΗ
Δ. ΚΑΝΑΤΣΟΥΛΗ

ΤΟΜΟΣ ΕΙΚΟΣΤΟΣ ΠΕΜΠΤΟΣ
1985 - 1986

ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗ
1986

Ένα άγνωστο έργο του Γεωργίου Ζαχαριάδη με χρονολογία 1845

Κομνηνή Δ. Πηδώνια

doi: 10.12681/makedonika.219

Copyright © 2014, Κομνηνή Δ. Πηδώνια

This work is licensed under a Creative Commons Attribution-NonCommercial-ShareAlike 4.0.

To cite this article:

Πηδώνια Κ. Δ. (1986). Ένα άγνωστο έργο του Γεωργίου Ζαχαριάδη με χρονολογία 1845. *Μακεδονικά*, *25*(1), 47–56. https://doi.org/10.12681/makedonika.219

https://epublishing.ekt.gr | **e-Publisher:** EKT | **Downloaded at:** 06/08/2025 23:55:43

ΕΝΑ ΑΓΝΩΣΤΟ ΕΡΓΟ ΤΟΥ ΓΕΩΡΓΙΟΥ ΖΑΧΑΡΙΑΔΗ ΜΕ ΧΡΟΝΟΛΟΓΙΑ 1845

Για το λόγιο Γεώργιο Ζαχαριάδη, ο οποίος είναι γνωστός τόσο ως δάσκαλος στο Σεμλίνο (Zemun) και στη Βιέννη όσο και ως συγγραφέας και μεταφραστής διδακτικών και άλλων βιβλίων ελληνικών και σλαβικών[1], δεν είναι γνωστά πολλά βιογραφικά στοιχεία· και αυτά μάλιστα σταματούν ως το 1840, ως την τελευταία χρονιά δηλ. που ήταν δάσκαλος στο ελληνικό σχολείο της Βιέννης[2].

Πρόσφατα, κατά την καταγραφή παλαιών ελληνικών βιβλίων της βιβλιοθήκης του ελληνικού σχολείου της Βιέννης[3], ανακάλυψα ένα άγνωστο[4] βιβλίο του Γεωργίου Ζαχαριάδη τυπωμένο το 1845 στη Βιέννη. Ο πλήρης τίτλος του είναι: «ΘΕΟΦΡΑΣΤΟΥ ΧΑΡΑΚΤΗΡΕΣ ΕΙΣ ΧΡΗΣΙΝ ΤΗΣ ΝΕΟΛΑΙΑΣ. Ἐκδοθέντες ὑπὸ Γεωργίου Ζαχαριάδου Φιλοτίμῳ συνδρομῇ Ἑλλήνων τε καὶ Φιλελλήνων, Ὧν τὰ Ὀνόματα καταγράφονται ἐν τῷ τέλει τῆς Βίβλου.

---

1. Ο Γεώργιος Ζαχαριάδης εξέδωσε λεξικά, μεταφράσεις στη σερβική γλώσσα του «Περί παίδων αγωγής» του Πλουτάρχου και του «Λόγου προς Δημόνικον» του Ισοκράτη κ.ά., «Γραμματική Ελληνική» σε νέα ελληνική γλώσσα κ.ά. (Ι. Παπαδριανός, Ὁ Θεσσαλός λόγιος Ζαχαριάδης καὶ ἡ συμβολή του στὴ σλαβικὴ γραμματεία τοῦ 19ου αἰώνα, «Ἀρχεῖον Θεσσαλικῶν Μελετῶν» 5, 1979, 1-21 και ιδίως 10 κ.ε.). Η ζωή και το έργο του σημαντικού αυτού λογίου, που γεννήθηκε στον Τίρναβο της Θεσσαλίας το 1778, δεν έχει ακόμη μελετηθεί εξαντλητικά.

2. Στο ελληνικό σχολείο της Βιέννης ήταν δάσκαλος από το 1835 ως το 1840 (Ι. Παπαδριανός, ό.π., σ. 11).

3. Σύντομα πρόκειται να δημοσιεύσω κατάλογο των βιβλίων αυτών.

4. Διαπίστωσα ωστόσο ότι το βιβλίο αυτό περιλαμβάνεται στον «Κατάλογο των ἐν τῇ βιβλιοθήκῃ τῆς ἐν Βιέννῃ Ἐθνικῆς Ἑλληνικῆς Σχολῆς βιβλίων, Βιέννη, 1846» (ανατύπ. βιβλιοπωλείου Νότη Καραβία, Αθήνα. Βιβλιοθήκη Ἱστορικῶν Μελετῶν, 24), όπου έχει αριθμό 491. Στις ελληνικές βιβλιογραφίες, καθώς και στη σλαβική βιβλιογραφία (γενικές και ειδικές βιβλιογραφίες), όπως με πληροφόρησε ο κ. Ι. Παπαδριανός, δεν αναφέρεται. Στη βιβλιοθήκη του ελληνικού σχολείου της Βιέννης βρήκα επτά αντίτυπα (έχουν τον αρ. Ε10), ενώ στον κατάλογο των συνδρομητών της Βιέννης, που υπάρχει στο τέλος του βιβλίου, σημειώνεται ότι είχε γίνει συνδρομή για πέντε αντίτυπα για το σχολείο αυτό («Ὁ Κύριος Γεώργιος Μάρτυρτ διὰ τὴν Ἑλλ. Σχολὴν Σώματα 5»). Μετά την ανακάλυψη των αντιτύπων αυτών η Ελληνική Κοινότητα της Αγίας Τριάδος της Βιέννης δώρισε ένα στην Εθνική Βιβλιοθήκη της Ελλάδος και ένα στη Βιβλιοθήκη του Πανεπιστημίου Θεσσαλονίκης.

ΕΝ ΒΙΕΝΝΗι, 'Εκ τῆς Τυπογραφίας, τοῦ 'Αντωνίου Μπέγκου. 1845». 8ο, σσ. ιδ' + 92 + 6 φφ. χ. αρ. Εξώφυλλο χάρτινο (εικ. 1).

'Οπως δηλώνει και ο τίτλος, πρόκειται για έκδοση των «Χαρακτήρων» του Θεοφράστου[1], για ένα βιβλίο δηλ. διδακτικό, όπως και τα περισσότερα του Ζαχαριάδη, ο οποίος μάλιστα στην εισαγωγή του βιβλίου εξηγεί και τους λόγους για τους οποίους το εξέδωσε[2]. Ο εκδότης όμως δεν περιορίζεται απλώς στην έκδοση (και το σχολιασμό και τη μετάφραση) του κειμένου. Το κείμενο και η μετάφραση, η «Παράφρασις», όπως προτιμά να την ονομάζει ο Ζαχαριάδης[3], βρίσκονται στις σσ. 1-69 σε δίστηλο (αριστερά το κείμενο, δεξιά η «Παράφρασις» και στο κάτω μέρος των σελίδων σχόλια και σημειώσεις). Στις σσ. γ'-ιγ' υπάρχει εκτενής εισαγωγή με τον τίτλο «Τοῖς εὐμενέσιν 'Αναγνώσταις χαίρειν!», στις σ. 70-86 «Προσθῆκαι»[4], ενώ στις σσ. 87-

1. «Χαρακτήρες» του Θεοφράστου είχε εκδώσει παλιότερα και ένας άλλος σπουδαίος 'Ελληνας λόγιος, ο Κλεισουριώτης Δημήτριος Δάρβαρις, με τίτλο: «Θεοφράστου Χαρακτῆρες 'Ελληνιστί ἐκδοθέντες μετὰ Συντόμων κριτικῶν ἐπιστάσεων ὑπὸ Δημητρίου Νικολάου Δαρβάρεως δαπάνῃ Αὐταδέλφων Δαρβάρεων 'Ιωάννου καὶ Μάρκου. 'Εν Βιέννῃ τῆς Αὐστρίας παρὰ τῷ 'Ιωάννῃ Β. Σβηκίῳ. 1815» (Πβ. και Δ. Γ κ ί ν η-Β. Μ έ ξ α, «'Ελληνική βιβλιογραφία 1800-1863», τ. Α'-Γ', Αθήνα 1939-1957, αρ. *854). Γενικά το έργο του Δημητρίου Δαρβάρεως, όπως είναι γνωστό, ήταν ανάλογο με αυτό του Γεωργίου Ζαχαριάδη (διδακτικό, συγγραφικό, μεταφραστικό κτλ.). Οι δύο αυτοί λόγιοι έδρασαν μάλιστα και στις ίδιες περιοχές και πόλεις (Βιέννη, Σεμλίνο κτλ.).

Πιο παλιά ακόμη, το 1799, «Χαρακτήρες» του Θεοφράστου είχε εκδώσει ο Κοραής (Θ. Π α π α δ ό π ο υ λ ο ς, 'Ελληνική βιβλιογραφία 1466 ci.-1800. Τόμος πρῶτος. 'Αλφαβητική καὶ χρονολογική ἀνακατάταξις, 'Αθήνα 1984 (Πραγμ. τῆς 'Ακαδ. 'Αθηνῶν, τόμ. 48) αρ. 5594). Οι «Χαρακτήρες» του Θεοφράστου χρησίμευσαν ως διδακτικό βιβλίο σχεδόν σε όλα τα ελληνικά σχολεία της εποχής εκείνης. Σε νεοελληνική μετάφραση δημοσιεύτηκαν για πρώτη φορά το 1783 και από το 1795 σε πολλές επανεκδόσεις (A. C a m a r i a n o-C i o r a n, Les Academies prinèières de Bucarest et de Jassy et leurs professeurs, Θεσσαλονίκη 1974, σ. 156).

2. Στην εισαγωγή, σ. ια', γράφει: «Τούτους οὖν τοὺς Χαρακτῆρας τοῦ Θεοφράστου, ὡς συμβάλλοντας μεγάλως εἰς τὴν ἀσφαλῆ γνῶσιν τῶν ἀνθρώπων, καὶ εἰς τὴν ὀρθὴν χειραγωγίαν τοῦ βίου, δέον, μᾶλλον δὲ ἐπάναγκες ἐνόμισα εἰς τὰς ἡμέρας ταύτας (Β'. Τιμόθ. Κεφ. γ'. στ. 1-5) νὰ τοὺς ἐκδώσω εἰς τύπον, ἔνθεν μὲν τὸ Κείμενον περιέχοντας, ἔνθε δὲ τὴν Παράφρασιν, ὅ ἐστι, τὴν εἰς τὴν σημερινήν μας γλῶσσαν τοῦ Κειμένου μεταποίησιν, τὴν καταχρηστικῶς λεγομένην Μετάφρασιν, ὅπως συνεχῶς αὐτοὺς ἀναγινώσκοντες οἱ Νέοι, συνειθίζωσιν εὐκαίρως εἰς τὴν ἀρετήν. Διότι ἂν ἡ ἀποφυγή τῆς κακίας εἶναι ἄσκησις τῆς ἀρετῆς, βεβαιότατα ἡ Βίβλος αὕτη θέλει τοὺς διδάξει νὰ ἀποστρέφωνται τὰς κακίας ὡς θανατηφόρους, κατὰ τὸν Ὅμηρον ('Ιλιάδ. β'. στ. 302) κ ῆ ρ α ς ἤτοι μοίρας, καὶ νὰ ἐναγκαλίζωνται τὰς ἀρετὰς ὡς σωτηριώδεις πηγάς».

3. Βλ. εδώ σημ. 2.

4. Ειδικότερα στη σ. 70 «Ι. Περὶ 'Αγάπης», στη σ. 78 «ΙΙ. Περὶ Παιδείας», στη σ. 81 «ΙΙΙ. Περὶ τῶν 'Αττικῶν Μηνῶν», στη σ. 85 «ΙΙΙΙ. Περὶ τοῦ 'Ηλιακοῦ Ἔτους».

ΘΕΟΦΡΑΣΤΟΥ
ΧΑΡΑΚΤΗΡΕΣ
ΕΙΣ
ΧΡΗΣΙΝ ΤΗΣ ΝΕΟΛΑΙΑΣ.

Ἐκδοθέντες
ὑπὸ
Γεωργίου Ζαχαριάδου

Φιλοτίμῳ συνδρομῇ· Ἑλλήνων τε καὶ Φιλελλήνων, Ὧν τὰ Ὀνόματα καταγράφονται ἐν τῷ τέλει τῆς Βίβλου.

ἘΝ ΒΙΕΝΝΗ,
Ἐκ τῆς Τυπογραφίας, τοῦ Ἀντωνίου Μπέγκου.
1845.

Εικ. 1. Η προμετωπίδα του βιβλίου του Γεωργίου Ζαχαριάδη.

92 «Τετράστιχα παραινετικά κατ' Ἀλφάβητον»[1] γραμμένα από τον ίδιο.

Το βιβλίο αυτό παρουσιάζει πρόσθετο ενδιαφέρον και για μερικά στοιχεία που μας παρέχει για τον ίδιο το Γεώργιο Ζαχαριάδη καθώς και για τους γιους του.

Συγκεκριμένα στο τέλος της εισαγωγής, στη σ. ιγ', υπογράφει «Ὁ Ἐκδότης» (δηλ. ο Γεώργιος Ζαχαριάδης) με τόπο και ημερομηνία «Ἐν Ζέμωνι, τῇ 25. Μαρτίου 1844». Έχουμε δηλ. μια μαρτυρία ότι την ημερομηνία αυτή βρίσκεται στο Σεμλίνο, όπως και ένα μήνα αργότερα (βλ. παρακάτω).

Ἐπίγραμμα Ἡρωελεγεῖον πρὸς τοὺς Νέους.

Κοῦρε, ποθεῖς ἀπόνως γνῶναι νόον, ἤθεα τ' ἀνδρῶν;
Ἡμαρ καὶ νύκτωρ εἵλυε τήν δε Βίβλον.
Ὥπας γὰρ ψαίνει, οἷαί περ ἔασσιν, ἐσοπτρον·
Ἤθεα δ' αὖτε βροτῶν ἡ Βίβλος ἱστορέει.

Τὸ αὐτὸ διὰ στίχων Πολιτικῶν.

Νέε! θέλεις εὔκολα τοὺς ἀνθρώπους νὰ γνωρίσῃς;
Ἀνάγνωθι συχνὰ τὸ Παρὸν νὰ τοὺς ξεχωρίσῃς.
Ὁ γὰρ καθρέπτης δεικνύει τὰς ὄψεις τῶν προσώπων·
Ἀλλὰ τοῦτο ζωγραφίζει τὰ ἤθη τῶν ἀνθρώπων.

Αὐτάδελφοι Ἰωάννης καὶ Ἀλέξανδρος
Ζαχαριάδαι.

Εικ. 2. Το επίγραμμα της σ. β' του βιβλίου.

Και σε σημείωση όμως της σ. 69 του βιβλίου σημειώνεται: «...Τοιοῦτοι ἐλεήμονες ἦσαν οἱ ἐνταῦθα ἐν Ζέμωνι ἀοίδιμοι· Ἀθανάσιος Χ. Μπάϊκη, καὶ Στέφανος Σίμου Τζήκου, οἱ ἀθάνατοι καὶ στέφανοι τῆς ἀρετῆς. Αἰωνία Ὑμῶν ἡ μνήμη, Ἀξιομνημόνευτοι!...», ένα επιπλέον στοιχείο που αποδεικνύει ότι η συγγραφή του βιβλίου (μάλλον ολόκληρου) έγινε στο Σεμλίνο.

Πριν από την εισαγωγή εξάλλου, στη σ. β', υπάρχει ένα τετράστιχο επίγραμμα σε αρχαία ελληνική γλώσσα και αποκάτω το ίδιο μεταφρασμένο στα νέα ελληνικά[2]. Το επίγραμμα υπογράφουν οι «Αὐτάδελφοι Ἰωάννης και Ἀλέξανδρος Ζαχαριάδαι». Αλλά και στον κατάλογο των συνδρομητών που

1. Στις σσ. 52-55 (εδώ) ανατυπώνονται τα τετράστιχα αυτά.
2. Εικ. 2.

υπάρχει στο τέλος του βιβλίου[1], μεταξύ των ονομάτων των συνδρομητών της Βιέννης, αναφέρονται οι «Αὐτάδελφοι Ἰωάννης καὶ Ἀλέξανδρος Ζαχαριάδαι».

Είναι γνωστό από πηγή του 1836 (από κατάλογο συνδρομητών επίσης)[2] ότι ο Γεώργιος Ζαχαριάδης είχε δύο γιους, τον Ιωάννη και τον Αλέξανδρο. Δεν υπάρχει αμφιβολία λοιπόν ότι γι' αυτούς πρόκειται και εδώ. Από τα στοιχεία αυτά μάλιστα φαίνεται ότι οι δύο αδελφοί θα πρέπει να έμεναν ίσως για μακρό χρονικό διάστημα στη Βιέννη, όπου και επιμελήθηκαν την έκδοση των «Χαρακτήρων» του Θεοφράστου.

Ιδιαίτερο ενδιαφέρον παρουσιάζει ωστόσο μια σημείωση (τυπωμένη), που υπάρχει στον κατάλογο των συνδρομητών ακριβώς στα ονόματα των δύο αδελφών. Είναι η εξής: «Ὁ Αὐτάδελφός μου Ἀλέξανδρος, τὸ γλυκύ μοι πρᾶγμα καὶ ὄνομα, ὁ ἀστὴρ τῶν ὀφθαλμῶν μου, ἡ μόνη μοι ἐν τῷ Κόσμῳ τούτῳ παραμυθία (οὐκ ἔστι γὰρ ἀντίκτησις οὐδεμία ἀδελφοῦ, ὥσπερ οὐδὲ χειρὸς ἀφαιρεθείσης) ἐγεννήθη τῇ 16/28 Αὐγούστου 1822 ἡμέρα Τετράδι ἐν Ζέμωνι, ὅπου καὶ ἐτελεύτησε τῇ 28. Ἀπριλλίου ἤτοι τῇ 10. Μαΐου 1844 ἡμέρα (sic) Παρασκευῇ εἰς τὰς 10 ὥρας τὸ πρωῒ ὑπὸ περιπνευμονίας, καταλιπὼν ἄλγεα ἕως θανάτου καὶ στοναχὰς τῷ γηραιῷ μοι Πατρί, εἰς τοῦ ὁποίου τὰ στέρνα ἐπιθεὶς τὴν κεφαλήν του παρέδωκε τὸ πνεῦμα. Ἠρπάγης, ἀγαπητέ μοι Αὐτάδελφε! ἡρπάγης, ἵνα μή, κατὰ τὸν Σολομῶντα, κακία ἀλλάξῃ σύνεσίν σου, ἢ δόλος ἀπατήσῃ ψυχήν σου. Σὺ τελειωθείς ἐν ὀλίγῳ ἐπλήρωσας χρόνους μακρούς· ἀρεστὴ γὰρ ἦν Κυρίῳ ἡ ψυχή σου. Γαῖαν ἔχοις ἐλαφράν!».

Από τη σημείωση αυτή αντλούμε την πληροφορία ότι ο Γεώργιος Ζαχαριάδης τον Απρίλιο (Μάιο) του 1844 ζούσε ακόμη στο Σεμλίνο (βλ. και παραπάνω σ. 50) και επίσης μαθαίνουμε την ακριβή ημερομηνία και τον τόπο γέννησης και θανάτου του γιου του Αλεξάνδρου. Ο θάνατός του συνέβη κατά την εκτύπωση του βιβλίου αυτού (ο Αλέξανδρος, όπως αναφέρθηκε, σημειώνεται ως συνδρομητής), όταν αυτός ήταν σε ηλικία είκοσι δύο ετών.

Μπορούμε να υποθέσουμε ότι την επιμέλεια της έκδοσης αυτής είχαν μάλλον στην αρχή και οι δύο αδελφοί, που, όπως είδαμε, πρέπει να βρίσκονταν την εποχή της εκτύπωσης του βιβλίου στη Βιέννη[3] (πβ. τον κατάλογο των συνδρομητών καθώς και το επίγραμμα που υπογράφουν και οι δύο), και

---

1. Τα ονόματα των συνδρομητών αναγράφονται στον κατάλογο κατά πόλεις (Βελιγραδίῳ, Βιέννῃ, Ζέμωνι, Τεμεσβαρίῳ) και καταλαμβάνουν έξι σελίδες (χωρὶς αρίθμηση). Συνολικά στο Βελιγράδι είχε γίνει συνδρομή για 77 αντίτυπα του βιβλίου, στη Βιέννη για 97, στο Σεμλίνο για 105 και στο Τεμισβάριο για 5.

2. Ι. Παπαδριανός, ό.π., σ. 12.

3. Βέβαια θα ταξίδευαν και στο Σεμλίνο. Έτσι εξηγείται πώς βρίσκονται εκεί τον Απρίλιο (Μάιο) του 1844.

κατόπιν, από ένα σημείο και πέρα, μετά το θάνατο του Αλεξάνδρου, μόνος ο Ιωάννης, ο οποίος και πρόσθεσε τη σημείωση. Ο Ιωάννης άλλωστε μόνος υπογράφει και στο τέλος του βιβλίου μετά τα «Παροράματα»[1] (Ἰ ω ά ν ν η ς Γ. Ζ α χ α ρ ι ά δ η ς).

Π. Τ ε τ ρ ά σ τ ι χ α π α ρ α ι ν ε τ ι κ ὰ κ α τ' Ἀ λ φ ά β η τ ο ν.

Α.

Ἀγάπα τὸν Θεόν, κ' ἐπ' αὐτὸν μόνον νὰ ἐλπίζῃς,
Ποτὲ δ' ἐπὶ υἱοὺς ἀνθρώπων νὰ μὴν ἀκουμβίζῃς·
Διότι ὁ Θεὸς μόνος τὸν λόγον του φυλάττει,
Ἀμμὴ ὁ ἄνθρωπος συχνὰ τὴν γνώμην του ἀλλάττει.

Β.

Βλέπε καλά, ὦ ἄνθρωπε! εἰς ὅλην τὴν ζωήν σου,
Κι' ὅσῳ 'μπορεῖς πρόσεχε, μὴ μαυρίσῃς, τὴν τιμήν σου·
Ἐπειδὴ ἓν παραμικρὸν ἁμάρτημα ἂν κάνῃς,
Χωρὶς ἀμφιβολίαν πάντα τὴν τιμήν σου χάνεις.

Γ.

Γύρευε πάντα σοφίαν κι' ἀρετὴν ν' ἀποκτήσῃς.
Ὄχι ὑπάρχοντα καὶ πλοῦτον πολὺν νὰ κερδήσῃς·
Ἐκείνων γὰρ ἡ κτῆσις εἶναι ἀσφαλὴς καὶ μένει,
Ἀλλὰ τούτων εἶναι τρεπτή, κ' εὔκολα μεταβαίνει.

Δ.

Ἀὸς τόπον εἰς τοὺς μεγάλους, καὶ γίνου μικρὸς ὅλος,
Νὰ μὴ σὲ κρημνίσῃ ἡ δυναστεία καὶ ὁ δόλος·
Μὴ κάμνῃς δὲ καὶ τοὺς μικροὺς καμμίαν ἀδικίαν,
Διὰ νὰ ζῇς πάντοτε μὲ εἰρήνην κ' ἡσυχίαν.

Ε.

Ἐκ νεότητός σου συνείθιζε ς' τὴν ἀσχολίαν,
Νὰ μὴ καταντήσῃς ὕστερον εἰς δεινὴν δουλείαν·

---

1. Αμέσως μετά τα «Παροράματα» υπάρχει μια σημείωση («Ταῦτα εἶναι τὰ οὐσιωδέστερα παροράματα, τὰ δὲ λοιπὰ παρακαλοῦνται οἱ εὐμενεῖς Ἀναγνῶσται νὰ τὰ διορθώνωσιν, ...Βιβλία χωρὶς τυπικὰ σφάλματα, ὡς ἔτυχε νὰ ἀκούσω τινὰς λέγοντας, εἶναι μόνον οἱ Κριτικοὶ») και κατόπιν ακολουθεί η υπογραφή του Ιωάννη Ζαχαριάδη.

Ἡ γὰρ ἀσχολία, εἶναι παρὰ πολὺ βαρεῖα,
Ὁπόταν φθάσῃς μίαν φορὰν εἰς τὰ γηρατεῖα.

Ζ.

Ζήλευε πάντα τοὺς καλοὺς καὶ ἀγαθοὺς ἀνθρώπους,
Ἀλλ' ὄχι ποτὲ τοὺς πονηροὺς καὶ τοὺς κακοτρόπους·
Ἐκείνων γὰρ εἶναι πανευφρόσυνος ἡ καρδία,
Ἀλλὰ τούτων μεγάλη τῆς ψυχῆς ἡ τιμωρία.

Η.

Ἡμέραν οὐδεμίαν νὰ περάσῃ μὴν ἀφήσῃς,
Ἀλλὰ τὸν νοῦν σου φρόντισε μὲ γνῶσιν νὰ στολίσῃς·
Ὁ γὰρ καιρὸς ὀγλίγωρα περνᾷ καὶ δὲν γυρίζει,
Τὴν δὲ ζημίαν ὁ ἄνθρωπος ἀργὰ τὴν γνωρίζει.

Θ.

Θέλεις νὰ ἔχῃς πάντοτε εἰρήνην κ' ἡσυχίαν;
Νὰ μὴν ἐμβῇς κἀμμίαν φορὰν εἰς φιλονεικίαν·
Ἐπειδὴ ὅπου γίνεται ποτὲ λογομαχία,
Ἐκεῖ ἐξ ἅπαντος ἀκολουθεῖ ἀνησυχία.

Ι.

Ἴσα περπάτει πάντοτε τῆς ἀρετῆς τὸν δρόμον,
Καὶ μὴ σοὶ μέλῃ τίποτε γιὰ τοῦ Κόσμου τὸν μῶμον·
Ἐπειδὴ κἀνεὶς δὲν ἠμπορεῖ οὕτω νὰ ποιήσῃ,
Ὁπ' ὅλους κατὰ τὴν γνώμην των νὰ εὐχαριστήσῃ.

Κ.

Κάθε σου πρᾶγμα καὶ ἔργον πρῶτον ἐξέσατέ το,
Καὶ οὕτως ἐπιχειρίσου το καὶ τελειωσέ το.
Ὅτι πρῶτα νὰ κάμνῃ τίς, κ' ἔπειτα νὰ 'ξετάζῃ,
Εἰς κίνδυνον καὶ συμφορὰν τὸν ἑαυτόν του βάζει.

Λ.

Λάμβανε προθύμως ὠφέλιμην διδασκαλίαν,
Καὶ μάλιστ' ὅταν γίνεται ἀπὸ καλὴν καρδίαν·
Ἐκεῖνον γάρ, ὅστις 'ξεύρει, ἄξιον τὸν κρατοῦσι,
Τὸν ἄπειρον δὲ κι' ἀμαθῆ καθόλου δὲν ψηφοῦσι.

Μ.

Μὴ λυπῆσαι δυνατὰ πολλὰ εἰς τὴν δυστυχίαν,
Νὰ μὴ καταντήσῃς εἰς τὴν κακὴν ἀπελπισίαν·

Εἰς γὰρ τὴν δυστυχίαν ηὗρε τινὰς οὐ σπανίως
Μίαν εὐτυχίαν, ὁποῦ δὲν ἤλπιζε τελείως.

Ν.

Νὰ μὴν ἀλαζονευθῇς ἢ νὰ μεγαλοφρονήσῃς,
Ὁπόταν μεγάλην τινὰ ἀξίαν ἀποκτήσῃς·
Ἐπειδὴ δὲν ἐπροβιβάσθης εἰς τόσην ἀξίαν,
Διὰ νὰ δείξῃς τὴν μισητὴν ὑπερηφανίαν.

Ξ.

Ξένον ἄνθρωπον ποτέ σου νὰ μὴ καταφρονήσῃς,
Ἀλλὰ μάλιστα καθὼς τυχαίνει νὰ τὸν τιμήσῃς·
Δέξου αὐτὸν μετὰ χαρᾶς καὶ εἰς τὸ ἀσπήτιόν σου,
Καὶ περιποιήσου τον ὡσὰν φίλον ἐδικόν σου.

Ο.

Ὀλίγα ἀμίλει, καὶ πλειότερα πάντ' ἀκροάσου,
Τὴν δὲ αἰσχρολογίαν παντάπασιν ἀποτάσσου·
Ἡ φρόνιμη γὰρ σιωπὴ δείχνει γνῶσιν μεγάλην,
Ἡ δὲ πολυλογία φέρει ἐντροπὴν καὶ ζάλην.

Π.

Πομπὴν καὶ ματαιότητα πάντοτε νὰ μισήσῃς,
Ὥστε τὸν ἑαυτόν σου εἰς λύπην νὰ μὴ βυθίσῃς·
Πομπὴ γὰρ καὶ ματαιότης πολλοὺς οἴκους κρημνίζει,
Μικρούς τε καὶ μεγάλους κατὰ κράτος ἀφανίζει.

Ρ.

Ρίψε κάθε κακὸν στοχασμὸν ἀπὸ τὴν ψυχήν σου,
Καὶ χαλίνωσε κατὰ πάντα τρόπον τὴν ὀργήν σου·
Διότι ὁ θυμὸς τὸν νοῦν παντάπασι σκοτίζει,
Καὶ τὴν ἀλήθειαν νὰ ἴδῃ διόλου ἐμποδίζει.

Σ.

Σοὶ ἔκαμε τινὰς ποτὲ κἀμμίαν καλωσύνην,
Ἐνθυμήσου την διαπαντὸς μὲ εὐγνωμοσύνην·
Δεῖξε δὲ καὶ σὺ πάλιν συμπαθητικὴν καρδίαν,
Ὅταν ἰδῇς ἄλλον εἰς χρείαν καὶ ταλαιπωρίαν.

Τ.

Τὸν Θεὸν ἐπικαλέσου μὲ καθαρὰν καρδίαν,
Διὰ νὰ σὲ ὁδηγήσῃ ς' ταύτην τὴν παροικίαν·

Καὶ αὐτὸς σοὶ βοηθεῖ εἰς πάντα καιρὸν καὶ τόπον,
Καὶ σοὶ δίδει ὅλα τὰ καλὰ δίχως τινὰ κόπον.

Υ.

Ὑπόφερε τὰ βάσανα καὶ τὰς ταλαιπωρίας,
Καὶ ἔχε θάῤῥος ς' τὸν Θεὸν μετὰ παρηγορίας·
Διότι ἡ λύπη τὸ κακὸν ποτὲ δὲν ἰατρεύει,
Ἀλλ' ἡ ὑπομονή, ἐξαίρετα τὸ θεραπεύει.

Φ.

Φυλάττου μὴ συναναστραφῆς μὲ κακοὺς ἀνθρώπους,
Διὰ νὰ μὴ σοῦ φθείρωσι τὰ ἤθη καὶ τοὺς τρόπους·
Ἐπειδὴ ἀνάγκη εἶναι πᾶς τις νὰ ὁμοιάζῃ,
Μ' ὁποίους ἀνθρώπους ἀγαπᾷ νὰ ὁμονοιάζῃ.

Χ.

Χωρὶς κόπον μὴν ἐλπίζῃς σὺ ποτὲ νὰ κερδήσῃς,
Ἀλλ' ἐργάζου ἐπιμελῶς, ἂν θέλῃς νὰ πλουτήσῃς·
Ὁ κόπος γὰρ κ' ἡ δουλεία τὸν ἄνθρωπον πλουτίζει,
Ὁ ὄκχος δὲ κ' ἡ ἀργία καθόλου τὸν πτωχίζει.

Ψ.

Ψεῦμα ποτὲ νὰ μὴν εἰπῇς τινὶ εἰς τὴν ζωήν σου.
Ἀλλὰ λέγε τὴν ἀλήθειαν μ' ὅλην τὴν ψυχήν σου·
Διότι τὸν ψεύστην μικροὶ μεγάλοι τὸν μισοῦσι,
Τὸν φιλαλήθη δὲ ὅλοι κοινῶς τὸν ἀγαποῦσι.

Ω.

Ὦ, μὴ πιστεύῃς τὸν καθένα ὅ,τι αὐτὸς λέγει!
Ὅταν διηγούμενος τὰ παράπονά του κλαίγῃ·
Μήτε κἀμμίαν ὑπόθεσιν ποτὲ νὰ δικάσῃς.
Πρὶν ἀμφοτέρων τὰ δίκαια καλῶς ἐξετάσῃς.

ΚΟΜΝΗΝΗ Δ. ΠΗΔΩΝΙΑ

SUMMARY

K o m n i n i D. P i d o n i a, An unknown work of Georgios Zachariadis dated from 1845.

In this article it is presented an unknown—until today—work of Georgios Zachariadis, published in Vienna in 1845, with the title «Theofrastos' characters for use of the youth».

The book supplies also some information about the author himself (e.g. that he is in Semlino in March 1844) as well as about his sons, who appear to have been in charge of this publication (his son Alexandrös died in May 1844, during the printing of the work).